

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 788/2020

02.09.2020. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Милунке Цветковић, Драгана Аћимовића и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због противправног дела које је у закону одређено као кривично дело силовање из члана 178. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Горана Ћирића, поднетом против правноснажних решења Вишег суда у Крушевцу К.33/19 од 06.12.2019. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-146/20 од 20.03.2020. године, у седници већа одржаној дана 02.09.2020. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Горана Ћирића, поднет против правноснажних решења Вишег суда у Крушевцу К.33/19 од 06.12.2019. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-146/20 од 20.03.2020. године.

Образложење

Решењем Вишег суда у Крушевцу К.33/19 од 06.12.2019. године окривљеном АА је због извршења противправног дела које је у закону одређено као кривично дело силовање из члана 178. став 1. КЗ изречена мера безбедности обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи, а коју меру ће суд обуставити када се утврди да је престала потреба за лечењем и чувањем окривљеног у здравственој установи. Одређено је да трошкови кривичног поступка падају на терет средстава Вишег јавног тужилаштва у Крушевцу и буџетских средстава суда.

Решењем Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-146/20 од 20.03.2020. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА - адвоката Горана Ћирића (у изреци решења погрешно означено Драгана) и потврђено је решење Вишег суда у Крушевцу К.33/19 од 06.12.2019. године.

Против наведених правноснажних решења захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Горан Ћирић, због повреда закона из члана 74. и члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд сагласно члану 492. став 1. тачка 1) ЗКП укине у целини решења Вишег суда у Крушевцу

К.33/19 од 06.12.2019. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-146/20 од 20.03.2020. године и списе предмета врати на поновну одлуку првостепеном суду или да сагласно члану 492. став 1. тачка 2) ЗКП преиначи решење Вишег суда у Крушевцу К.33/19 од 06.12.2019. године тако што ће на основу члана 423. тачка 1) ЗКП окривљеног АА ослободити од оптужбе да је извршио противправно дело које је у закону одређено као кривично дело силовање из члана 178. став 1. КЗ.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажна решења против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду закона из члана 74. ЗКП, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да је суд повредио право окривљеног на обавезну одбрану, обзиром да окривљеном није дата могућност да се појави пред претресним већем првостепеног суда, док је бранилац окривљеног онемогућен да присуствује седници већа другостепеног суда на којој се доносила одлука поводом његове жалбе изјављене на првостепено решење. Наиме, иако је бранилац окривљеног уредно и благовремено обавестио другостепени суд о разлозима своје спречености да присуствује седници већа заказаној за дан 20.03.2020. године и предложио одлагање ове седнице због више силе, односно увођења ванредног стања на територији Републике Србије и непостојања здравствених и других безбедоносних услова, другостепени суд је одржао седницу већа дана 20.03.2020. године на којој је потврдио првостепено решење. Поред тога, истиче се и да је првостепени суд морао да позове окривљеног на главни претрес док је исти био покретан, обзиром да се окривљеном ставља на терет кривично дело које спада у категорију тешких кривичних дела и стога је по мишљењу браниоца његово присуство на главном претресу било неопходно.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбама члана 74. ЗКП предвиђена је обавезна одбрана окривљеног у кривичном поступку, односно истима је прописано девет процесних ситуација у којима окривљени мора имати браниоца. Повреда закона из члана 74. тачка 7) ЗКП постоји ако окривљени против кога се поступак води за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења није имао браниоца од подношења предлога за изрицање такве мере па до доношења одлуке из члана 526. став 2. и 3. ЗКП или до правноснажности решења о изрицању мере безбедности обавезног психијатријског лечења.

Имајући у виду да из списка предмета произилази да је окривљени сво време трајања поступка имао браниоца, те да из другостепеног решења Апелационог суда у

Крагујевцу Кж1-146/20 од 20.03.2020. године произилази да је бранилац окривљеног - адвокат Горан Ћирић уредно обавештен о седници већа Апелационог суда у Крагујевцу као другостепеног заказаној за дан 20.03.2020. године (што не негира и сам бранилац у поднетом захтеву), те имајући при томе у виду одредбу члана 447. став 5. ЗКП којом је прописано да недолазак странака које су уредно обавештене не спречава одржавање седнице већа, дакле да суд нема законску обавезу да одложи седницу већа у случају недоласка уредно обавештених странака (без обзира да ли је или не странка обавестила суд о разлозима своје спречености да присуствује седници већа), то чињеница да је другостепени суд одржао седницу већа у одсуству уредно обавештеног браниоца окривљеног не значи да окривљени АА у поступку пред другостепеним судом није имао браниоца, односно да није имао одбрану, због чега се у конкретном случају, по налажењу Врховног касационог суда, не може радити о повреди закона из члана 74. ЗКП везано за обавезну одбрану окривљеног у кривичном поступку, а како то неосновано истиче бранилац окривљеног у поднетом захтеву.

Поред тога, имајући у виду одредбу члана 525. став 3. ЗКП којом је прописано да ако окривљени није у стању да присуствује главном претресу, сматраће се да оспорава наводе оптужбе, те имајући при томе у виду да из списка предмета и то налаза и мишљења комисије вештака Специјалне затворске болнице у Београду од 21.12.2018. године о здравственом стању окривљеног АА и његовој могућности да присуствује главном претресу, изјашњења на главном претресу од 12.02.2019. године представника ове комисије - вештака др Светлане Пајић Савић и дописа Специјалне затворске болнице у Београду од 21.10.2019. године произилази да је погоршано опште здравствено стање окривљеног, због чега он није способан да присуствује суђењу, то је дакле првостепени суд правилно нашао да окривљени није у стању да присуствује главном претресу и правилно је сходно члану 525. став 3. ЗКП сматрао да он оспорава наводе из оптужбе, при чему је главном претресу поред браниоца окривљеног присуствовао и старатељ окривљеног - ББ, тако да и у овом погледу није учињена повреда закона из члана 74. ЗКП, како то неосновано у захтеву указује бранилац окривљеног.

Осим тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, истицањем да у радњама окривљеног нема битног обележја противправног дела које је у закону одређено као кривично дело силовање из члана 178. став 1. КЗ, обзиром да противправна радња према пасивном субјекту - претња да ће се напасти на живот и тело пасивног субјекта мора бити предузета озбиљно и зло којим се прети мора бити остварљиво и тешко, а што овде по ставу браниоца није случај, јер у близини места силовања није било ножа или неког механичког оруђа, односно средства да се оштећена уплаши и да пристане да под принудом буде обљубљена.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су неосновани из разлога јер из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у изреци правноснажног решења и то да је окривљени АА принудио на обљубу оштећену ВВ, његову рођену сестру, на тај начин што је у вечерњим сатима када је оштећена, са којом живи у физички одвојеним деловима куће, дошла у његов део куће како би се

угрејала и код њега преспавала јер јој је шпорет био неисправан, након што је оштећена легла у кревет дошао до ње, на силу јој скинуо панталоне и гаћице, затим скинуо и своје панталоне и гаћице и док му је оштећена говорила да је пусти, да се помери од ње и да му је сестра, запретио јој да ће бити мртва и док га је она истовремено гурала и ударала рукама, он је почео да је удара по глави, рукама и стомаку, затим легао преко ње и својим полним органом продро у полни орган оштећене и тако над њом извршио обљубу, а када је завршио са обљубом оштећена се обукла, а затим кроз прозор побегла из куће, а у време и месту ближе описаном у изреци решења, јасно и недвосмислено произилазе сва битна законска обележја противправног дела које је у закону одређено као кривично дело силовање из члана 178. став 1. КЗ, а за које је окривљеном правноснажно изречена мера безбедности обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи.

Наиме, у изреци решења је јасно наведено и описано на који начин је окривљени принудио оштећену на обљубу и то употребом силе и претње да ће непосредно напасти на њен живот и тело, а што је довољно за постојање противправног дела које је у закону одређено као кривично дело силовање из члана 178. став 1. КЗ. Употреба силе се огледа у томе да је окривљени критичном приликом оштећеној на силу скинуо панталоне и гаћице док му је она говорила да је пусти, да се помери од ње и да му је сестра, истовремено га гурајући и ударајући рукама, па је окривљени оштећену почео да удара по глави, рукама и стомаку и затим је легао преко ње и и својим полним органом продро у полни орган оштећене, док се употреба према оштећеној претње да ће непосредно напасти на њен живот и тело огледа у томе што је окривљени, док му је оштећена пружала отпор, истој запретио да ће бити мртва.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним решењима нису учињене повреде закона из члана 74. и члана 439. тачка 1) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Горана Ћирића, то је Врховни касациони суд на основу члана 491. став 1. ЗКП наведени захтев браниоца окривљеног одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Снежана Лазин,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић